

ERÄVIESTI 2026

Petäjaveden Erämiehet ry

Tiedotuslehtinen jäsenille ja maanvuokraajille
54. vuosikerta

HUOM!

Posti- tai sähköpostiosoitteesi muuttuessa ole hyvä ja ilmoita siitä

- » jäsensihteeri Jaana Ahoselle (siht.eramiehet@gmail.com),
puh. 044 044 1999 tai
- » puheenjohtaja Anu Salmiselle (asalminen@hotmail.com)
puh. 040 355 9474,
- » hirvijaoston vetäjä Veli-Pekka Kiviojalle (veli-pekka.kivioja@btg.com),
puh. 040 731 4738.

Kiitos!

MUISTA!

Kun tarvitset **vieraskortin**, niin ilmoita siitä viimeistään jahtiaamuna tekstiviestillä Anu Salmiselle (040 355 9474) ja kerro vieraan nimi/nimet. Maksat vieraskortin seuran tilille FI26 5339 0820 0259 98 seuraavan ohjeen mukaan:

- » vieraskorttimaksu päivältä on 10 €/hlö lokakuun loppuun ja sen jälkeen 5 €/hlö. Alle 18-vuotias pääsee maksutta vieraaksi jäsenen mukaan.

Saalis- ja toimintakyselyyn vastaaminen on tärkeä osa seuramme toiminnan kehittämistä! Älä siis unohda velvollisuuttasi!

Jäsenmaksut 2026

Vuoden 2026 jäsenmaksut (50 €) saapuvat **toukokuun loppuun mennessä** ensisijaisesti sähköpostiin, jos sellainen on järjestelmään tallennettuna. Jos et syystä tai toisesta ole pankkisiirtoa siihen mennessä saanut, niin **otathan yhteyttä jäsensihteeri Jaana Ahoseen** (kts. yhteystiedot yläreunassa), niin voitte yhdessä varmistaa jäsenrekisterissä olevien tietojen oikeellisuuden. Rekisterissä olevia yhteystietoja käytetään myös muuhun seuran viestintään, joten on tärkeätä, että **tiedot ovat ajantasaiset**.

Sisältö

Puheenjohtajan tervehdys	3	Ampumajaoston toim.kertomus 2025 ...	15
Hallituksen toimintakertomus 2025	4	Ampumajaoston suunnitelmia 2026	16
Hirvijaoston toimintakertomus 2025.....	6	Riistakolmioiden tuloksia.....	17
Hirvijaoston suunnitelmia 2026 - 2027 ..	8	Vesilintujen laskenta yli 30 kohteella.....	20
Riistanhoitojaos toim.kertomus 2025	10	Pienriistasaaalis 2025	21
Riistanhoitojaos suunnitelmia 2026	12	Telkän pöntöt ja pesinnät	24
Kenneljaoston toim.kertomus 2025	14	Hyttisuon kosteikon rakentaminen.....	26
Kenneljaoston suunnitelmia 2026	14	Metsästäjäurani alkuvaiheet	28

Eräviesti 2026

Toimittaneet Pentti Valkeajärvi ja Veijo Honkanen

Taitto: Henry Moilanen Mainostoimisto Sitrusmedia Oy, paino: Kirjaksi.Net Jyväskylä

Kansien kuvat: etukansi Keijo Ekman, takakansi Pentti Valkeajärvi

Tervehdys seuran jäsenille, maanomistajille sekä muille sidosryhmille

Anu Salminen

Kolmas toimintakausi seuran puheenjohtajana pyörähti käyntiin pidetyn vuosikokouksen johdosta. Kiitos tästä kaikille. On ollut mielenkiintoista ja antoisaa olla osana tätä tekevää ja toimeliasta seuraa. Seuran hallitukseen saatiin vähän myös uutta verta. Tällä tavoin saamme uutta näkökantaa jo totuttuihin tapoihin ja toimintaan. Myös rahastonhoitajan toimi sai uuden henkilön. Nautimme vuosikokouksen alkuun kakkukahvit pitkäaikaisen kunniajäsenemme Pentti Valkeajärven vuosipäivän johdosta.

Seuramme jäsenet ovat olleet taas mukavan aktiivisia viime vuoden toiminnassa. Toimintamme ei pyörisi ilman aktiivisia seuralaisia. Nuorisotyöhön tullaan edelleen panostamaan. Tätä lukiessa myös uurastus kynän varressa ja kameran käytössä on ilahduttavaa vuodesta toiseen. Harvalla seuralla on näin pitkäaikaista työtä seuran toiminnan osalta tehtynä.

Tätä aihetta jatkaakseni seuralaiset ovat olleet ahkerasti mukana kaikenlaisessa jutuisa. Keväällä Keijon vetämänä jatkuivat nuorisokerhot, joissa askarreltiin muun muassa tintin pönttöjä. Lisäksi oltiin yhteistyössä muiden Petäjäveden seurojen kanssa perhepäivänä sekä pilkkikilpailuissa Kalarannassa.

Hyttisuon kosteikkohankkeessa ovat myös erämiehet olleet talkoilemassa: sinne on tehty pyyntilautoja, infotaulu ja lintujen bongaukset. Isot kiitokset taas kaikille mukana olleille. Tämän hankkeen myötä toivottavasti myös tulevaisuudessa pääsemme nauttimaan paremmista vesilintukannoista, jotka ovat viime vuosina olleet huolestuttavan alhaisia.

Yhteistyötä on tehty tiiviisti myös Petäjäveden riistanhoitoyhdistyksen kanssa. Riistakameroita viritettiin muutamaani kana- ja vesilintujen pesiin, joita voi seuranta kotisivujen kautta. Toivon hartaasti säiden pysyvän suosiollisina lintujen pesintää ja poikasten kasvua ajatellen.

Muutamat järvet myös tässä kesän alussa ovat olleet liki tulvimiskorkeudella. Syytä majavat, jotka ovat tehneet monin paikoin patoja ja nostattaneet veden pintaa.

*Kesä saapuu peltojen yli, metsänreunat vihertyy.
Lintujen laulu aamun sylissä hiljaa kylät herättää.
Polut tutut kutsuu kulkijaa, järvi kimmeltää tyynenä.
Seuran väki ja maanomistajat jakaa saman maiseman.*

*Yhteinen maa, yhteinen luonto, vuosien luottamus mukana kulkee.
Kädenpuristus, sana ja teko — niistä vahva yhteys syntyy.
Kesäilloissa nuotion äärellä tarinat vaihtuu hymyihin.
Koiran haukku kaukaa kantaa, metsä hengittää rauhaa ympärillä.
Kiitos teille jokaiselle, jotka pidätte perinteet elävinä ja luonnon arvon sydämessä.
Aurinkoisia kesää, turvallisia hetkiä luonnossa sekä iloa metsiin, maille ja vesille.*

Hallituksen toimintakertomus vuodelta 2025

Jaana Ahonen

HALLINTO JA JÄSENET

- » Hallitus
- » Puheenjohtaja: Anu Salminen
- » Varapuheenjohtaja: Keijo Ekman
- » Jäsenet: Juha Kinnunen, Kimmo Viitanen, Ville Pätynen, Elisa Lehti ja Esa Viitala
- » Sihteeri: Jaana Ahonen
- » Rahastonhoitaja: Harri Lätti
- » Toiminnantarkastaja: Jukka Hokkanen ja varalla Jaakko Pirinen
- » Hallitus kokoontui viisi kertaa, ja lisäksi pidettiin vuosikokous 28.3.2025 sekä kesäkokous 15.8.2025.
- » Jäsenmäärä oli 20.3.2026 201 henkilöä.

KIINTEISTÖT JA NIIDEN HUOLTO

- » Repolan kämpällä pönttöuunin kunnostus on saatu valmiiksi ja tehtiin nuohous. Lisäksi kämpällä on talkoovoimin siistitty pihaa, tehty puita ja rakennettu puretun koiratarhan tilalle uusi tarha.

NUORISOTYÖ

- » Yhteistyössä Kintauden kalakerhon kanssa perheille on suunnattu pilkkipäivä.
- » Kunnan nuorisotoimen vaelluskerholaiset yöpyivät Repolan kämpällä kaksi kertaa.
- » Ala-asteikäisten lasten kanssa on rakennettu linnunpönttöjä.

KILPAILUT JS HUOMIONOSOITUKSET

Vuosikokouksessa palkittiin toiminta- ja saalispalautteiden pohjalta:

- » Vuoden Erämies: Perttu Karjalainen
- » Pienpeto-kilpailun voittaja: Teemu Kortelainen
- » Vuoden koira -kilpailun voittaja: Taina Viheri

YLEISTÄ

- » Edistettiin talkoovoimin Hyttisuon ja Palosuon kosteikkohankkeita.
- » Yhteistyö Pelastuskoira -järjestön kanssa jatkui ja Repolan kämppää sekä ympäröiviä maastoja hyödynnettiin Pelastuskoirien koetoiminnassa.

Nuorisotoiminta

Suunnitelmissa on järjestää lapsille ja nuorille metsästyspäivä sekä jatkaa eräkerhoja yhteistyössä Kirkonkylän- ja Kintauden koulujen kanssa. Lapset ja nuoret ovat myös erittäin tervetulleita mukaan yhteisjahtipäiviin, talkoisiin ja kaikenlaisen seuratoimintaan, jota kauden aikana tullaan järjestämään. Kuuntelemme ja pyrimme toteuttamaan myös nuorten omia toiveita toiminnalle.

Kirkonkylän ja Kintauden eräkerhojen toimintaa: onkikisa Kirveslahdessa ja pönttökameran kuvien tarkastelua Kintaudella. Kuvat Keijo Ekman ja Lauri Ijäs.

Koetoiminta

Edeltävien toimintakausien tapaan tulemme järjestämään koetoimintaa ja tarjoamaan maastoja niitä tarvitseville.

Yleistä

Valtakunnallinen kosteikkopäivä -hanke. Elinvoimakeskus pitää Hyttisuolla 8.5.2026 kosteikkopäivän ja Erämiesten edustus on apuna järjestelyissä.

Seuran jäseniltä toivotaan aktiivista osallistumista toimintaan ja sen kehittämiseen myös toimintakaudella 2026.

Hirvijaoston toimintakertomus vuodelta 2025-2026

Keijo Ekman

Riistanhoito

Lintulan pellolle tehtiin riistapelto. Hirvieläimille vietiin nuolukiviä pitkin vuotta tarpeen mukaan. Kintaudella ylläpidettiin neljää pikkusorkkaeläinten ja jänisten ruokin-tapaikkaa. Ruokintaan käytettiin kauraa, porkkanoita, omenoita ja heinää. Ruokintoja ovat hyödyntäneet myös pikkulinnut.

Kokoukset

Hirvijaoksen kokouksia oli kaksi kappaletta. Ensimmäinen ennen seuran talvikokous-ta ja toinen syksyllä ennen seuran kesäkokousta. Hirvijäsenet osallistuivat aktiivisesti myös seuran yleisiin kokouksiin.

Hirvieläinten seuranta ja havainnot riistakannan tilasta

Riistahavainnot ja saaliit ovat kirjattu Omariistaan. Hirvikanta oli hieman noussut edel-lisestä vuodesta. Aikuisten hirvien osuus metsästyksen aikaan oli selkeästi isompi kuin vasaporukoiden. Jääväksi kannaksi arvioitiin 11 hirveä, joka on tavoitekannan tasoa noin 3 kpl / 1000 ha. Peurakanta oli myös vahvistunut edellisestä vuodesta. Kauriskan-nat olivat normaalilla tasolla.

Hirvieläinten metsästyksen järjestelyt

Vuosi 2025 oli Petäjaveden Erämiehet ry:n Hirvijaoksen kuudes hirven metsästysvuosi. Hirvijahhti aloitettiin 11.10.2025 ja se päättyi 14.12.2025. Jahti toteutettiin viikonlop-pujahteina. Metsästyspäiviä kertyi 18 kappaletta. Osa hirvijäsenistä osallistui peurojen yhteis- ja kyttäysjahtiin.

Hirvijahhtiin osallistui kahdeksan hirvijäsentä sekä neljä nuorta metsästäjää. Hirvilupia saatiin kuusi, jotka käytettiin kaikki. Saaliiksi saatiin viisi aikuista hirveä ja kaksi vasaa. Suunnitellusta poiketen ammuttiin lopuksi yksi aikuinen hirvi kahden vasan sijaan, kos-ka vasoja ei sitkeästä yrittämisestä huolimatta tahdottu löytää. Seuran alueella ei ihme kumma sattunut yhtään hirvikolaria toimintavuoden aikana.

Maanomistajien muistaminen

Maanomistajille jaettiin peijaislihoja kiertävän listan mukaan. Lisäksi jaettiin ns. kaato-paloja niille kenen maalle hirvi kaatui. Tänä vuonna jaettiin myös purkkilihoja muutamalle omistajalle.

Yhteistyöt

Hirvi/peuraluvat haettiin Petäjaveden yhteisluvalla. Naapuriseurojen kanssa tehtiin tiivistä yhteistyötä muutamissa haavakkojahdeissa, joissa hirvi tuli meidän puolelle. Taisipa yksi rajalla ammuttu hirvi myös kaatua meidän puolelle. Peurajahdissa saatiin apua Vesangan seuran kahdesta hyvin toimivasta dreeveristä.

Saalistilasto

	AU	AN	VU	VN	Yht.
Hirvisaalis	3	2	1	1	6
Kolarihirvi					0
Peurasaalis (tilanne 01/26)	1		1	1	2
Kauris				1	1

Ampumatoiminta

Ammuntaharjoituksia pidettiin rhy:n simulaattorilla ja Koskensaaren radalla.

Onnenpäivä Jutilan Siirille – ensimmäinen hirvenkaato onnistui vuonna 2024. Kuva Ari Mikkola.

Hirvijaoston toimintasuunnitelma vuodelle 2026-2027

Kokoukset

Hirvijaosto kokoontuu vähintään kaksi kertaa vuodessa ennen seuran yleisiä kokouksia. Tarkoituksena on, että Hirvijaosto tekee esityksiä asioista ja jäsenistöstä seuran johtokunnalle ja yleiselle kokoukselle.

Maanvuokraus

Hirvijaosto osallistuu maanvuokrasopimusten tekemiseen ja uusimiseen aina tarvittaessa. Hirviluvissa olevat maat on kattavasti sovittu tällä hetkellä. Sopimukset ovat pääsääntöisesti voimassa toistaiseksi.

Riistanhoitosuunnitelmat

- » Lintulan pellolle tehdään riistapelto.
- » Ylläpidetään 4 kpl peuranruokintapaikkoja, Simola, Porttila, Notkola ja Piilola. Ruokinnoille viedään omenoita, porkkanoita ja kauraa.
- » Nuolukiviä viedään maastoon aina sitä mukaan, kun entiset ovat kuluneet loppuun
- » Hirvieläinten seuranta tehdään jahdin yhteydessä ja havainnot kirjataan Oma riistaan.

Hirvieläinten metsästyksen järjestelyt

Hirviä, peuroja ja kauriita metsästetään Kintauden alueella. Lupia haetaan Petäjaveden yhteisluvalla. Jäsenet ovat velvollisia noudattamaan metsästäessä hyviä metsästystapoja. Hirven/peuran metsästyksen liittyvistä säännöistä sovitaan seuran yleisessä vuosikokouksessa. Hirvenmetsästyksen liittyvistä käytännöistä sovitaan jahtiin osallistuvien kesken ennen jahtia pidettävässä kesäkokouksessa. Kesäkokouksessa valitaan jahtipäällikkö ja varahenkilöt. Kokouksessa sovitaan myös vieraiden käytöstä jahdissa ja mahdollisista yhteisjahdeista naapuriseurojen kanssa.

Ampumatoiminta

Hirvijaoston jäsenet osallistuvat Koskensaaren ampumaradan kunnostustalkoisiin. Jäsenet ovat velvollisia huolehtimaan ampumataidostaan. Järjestetään yhteisiä ampumaharjoituksia hirvijaoston jäsenille sekä osallistutaan mahdollisuuksien mukaan muihin ampumaharjoituksiin ja -kilpailuihin.

Yhteistyöt

Naapuriseurojen ja riistanhoitoyhdistyksen yhteistyötä ylläpidetään ja osallistutaan riista- yms. tutkimuksiin. Pidetään yhteyttä maanvuokraajiin ja muihin osallisiin. Jahtikauden päätteeksi jaetaan maanomistajille kaatopaloja kiertävän listan mukaan.

Talkoot

- » Notkolan tontti pyritään siivoamaan vanhoista rakennuksista. Vanha päärakennus joko poltetaan tai puretaan, riippuen kunnan hyväksymästä luvasta.
- » Riistapellon teko toteutetaan talkoolla ja pellon traktorityöt ostetaan ulkopuoliselta.
- » Pidetään siivous- ja halkotalkoot molemmilla kodilla.
- » Rakennetaan uusi hirvitorni Kaistinmäkeen korkeimmalle kohdalle ja siirretään Jussilanperäntien varressa oleva kakkostorni lähemmäs jyrkkää mutkaa.
- » Huolletaan seuran käytössä olevat peurankyttäyskopit Porttilassa, Tuohimäen pellolla sekä Notkolassa.

Taloussuunnitelma

Notkolan tontin päärakennuksen purkamisesta/polttamisesta aiheutuu kustannuksia. Jalka rakennus on saatu purettua, suunnitellaan ja toteutetaan pohjatyöt uudelle nylkypaikalle. Jos löydetään hyvä toimiva merikontti nylky- ja paloittelupaikaksi niin se voidaan ostaa. Menopuolelle tulevat metsästysvuokramaksut ja kaatoluvat. Yleiskuluna tilinhoitomaksut ja riistan käsittelyyn liittyvien materiaalien hankinta.

Tulojen hankintaan liittyvät toimenpiteet

Hirviijaostolle tulee tuloja lähinnä talvikokouksessa sovitusta maksuista:

Hirvi/Peuramaksu, Hirvijäsenmaksu, Liittymismaksu

Keijo hirvenkaadolla jokunen vuosi sitten Eerojen Erän mailla: kaksi hirveä kellahti samoilta jalansijoilta. Kuva Sauli Sunnari.

Riistanhoitojaoston toimintakertomus vuodelta 2025

Keijo Ekman

Riistan elinympäristöjen hoito ja parantaminen

Palosuon kosteikkohanke saatettiin loppuun yhdessä Heikkilänperän Metsästysseuran kanssa. Hyttisuon kosteikkohanke saatiin toteutettua viimeistelyä vaille valmiiksi. Loppusyksystä jo päästiin toteamaan vesilintujen löytäneen sen ja hyväksyneen levähdyspaikaksi. Hyttisuon kosteikkohanke toteutettiin yhteistyössä Kuivasmäen Metsästysseuran kanssa. Myös jäsenten omilla kosteikko- ja riista kohteilla on tehty raivaus ja parannustöitä.

Riistapellot

Jäsenten ilmoituksen mukaan Erämiesten toimesta alueella on 123 aaria riistapelltoa. Kyselyn vastaukset eivät kerro mitä näillä kasvaa, mutta jotain riistalle sopivaa kuitenkin. Myös Petäjaveden Hirvimiehet ry:llä on alueellamme riistapelloja, jotka palvelevat alueiden pienriistaa.

Pienpetojen pyynti

Pienpetojen pyyntiä on toteutettu joko porukkajahtina tai yksin. Tulostakin on tullut. Saaliiksi on saatu: Kettuja 25 kpl, supikoiria 244 kpl, mäyriä 40 kpl, näättiä 9 kpl ja minkkejä 10 kpl. Varislintuja saatiin saaliiksi 46 kpl. Nämä kaikki jäsenten saamia saaliita. Kaikki ei ole seuran alueelta toki saatu. Seuramme aktiiviset pienpetopyyntäjät ovat haluttuja vieraita koirineen myös muualle valtakunnan alueelle.

Minkinpyynti on merkittävää riistanhoitoa. Kuvat Keijo Ekman.

Pöntötys

Telkänpönttöjä tehtiin uusia ja vanhoja huollettiin 16 kpl. Mutta, huomattavan suuressa osassa alkanut telkän pesintä jostain syystä tuhoutui. Syitä tähän pyritään tulevaisuudessa selvittämään. Muille kolopesijöille tehtiin ja huollettiin ennätysmäärä pönttöjä, joka kyllä näkyi myös muille luonnossa liikkujille tienvarsien pönttötyksenä. Pönttöjä tehtiin 353 kpl.

Ruokinnan suunnittelu ja toteutus

Hirvijaosto hoiti pienten hirvieläinten ruokintaa omilla alueillaan, josta tiedot hirvijaoston toimintakertomuksessa. Jäsenillä oli myös useita omia ruokintapaikkoja pienille hirvieläimille. Näillä oli tarjolla pääasiassa kauraa ja heinää, ja niillä viihtyivät myös erilaiset linnut ja myyrät, rusakoista puhumattakaan. Heinäruokintaa on myös toteutettu seuran alueen katoksissa ja kuusen aluksilla. Vähäluminen talvi on myös auttanut riistaa selviämään talven yli. Heinätallilta löytyy vielä pienpaaleja metsään vietäväksi.

Riistavahinkojen estäminen

Hirvieläinkolareita on torjuttu viemällä nuolukiviä pois isojen liikenneväylien läheisyydestä. Seuran jäsenet ovat hoitaneet Petäjaveden alueen SRVA -toimintaa aktiivisesti, ja loukkaantuneet eläimet on lähes kaikki saatu pois kärsimästä. Telkän pesintöjen seuranta toi tarpeen suojata pönttöjä jotenkin nädältä ja minkiltä. Toteutettiin kokeilu pellittää lentoaukon ympäryys, ja näin liukastaa ja vaikeuttaa pönttöihin pääsy. tulevat kevät näyttää onko kokeilusta hyötyä.

Riista- ja peltokolmiot

Petäjaveden alueella on neljä kesä -ja talvikolmiota. Näistä laskettiin kolme kesäkolmiota ja kaksi talvikolmiota.

Vesilintulaskennat

Vesilintujen laskentapisteitä on laskennassa 36 kpl, mutta niistä on 34 kpl Petäjaveden rhy:n alueella. Nämä kaikki kohteet laskettiin kolmeen kertaan. Tämän lisäksi jäsenemme ottivat aktiivisesti osaa linnuston Atlas -pesimäkartoitukseen, joka oli viimeinen vuosi tällä kartoitusjaksolla.

Muut laskennat

Riistakameroilla seurattiin erilaisilla ruokinta -ja riista kohteilla mitä erilaisimpia riistakantoja. Suurpetohavainnointia suoritettiin aktiivisesti jäsenten toimesta ja kirjattiin Tassu -järjestelmään. Hirvijaosto seurasi pienten hirvieläinten kantoja, ja kantojen rakennetta kameroilla omilla ruokintapaikoillaan.

Talkoot

Pienen porukan heinätalkoot järjestettiin kesällä. Kosteikoilla talkoitiin raivauksen ja muun touhun merkeissä ympäri vuoden.

Vähälumisesta talvesta 2026 huolimatta heinät ja kaurat kelpasivat rusakoille. Kuva Pentti Valkeajärvi.

Riistahoitojaoston toimintasuunnitelma vuodelle 2026

Riistan elinympäristöjen hoito ja parantaminen

Hyttisuon kosteikkohanke saatetaan loppuun yhdessä kuivasmäkisten kanssa. Molemmille kosteikoille toteutetaan Petäjaveden riistanhoitoyhdistyksen toimesta lintutorni. Näiden toteutuksessa ollaan mukana. Edistetään kosteikkohanketta Valkeissuolle. Jäsenten toimesta parannellaan pienimuotoisia kosteikkoja niitä raivaamalla ja avaamalla viihtyisiksi levähdys ja pesintäpaikoiksi. Keväällä etsitään muokattavista aukoista kanalinnun pesiä koulutettujen seisojien avulla ja merkitään ne muokkaajia varten.

Riistapellot

Jäsenten toimesta toteutetaan, jo olemassa olevat riistapellot. Kartoitetaan mahdollisia uusia riistapellon paikkoja.

Pienpetojen pyynti

Pienpetopyynnin toteutus, niin Palosuon kuin Hyttisuon kosteikoilla aloitetaan yhteistyökumppaneiden kanssa alkavalla pesintäkaudella. Pienpetopyyntiä jatketaan aktiivisesti, niin porukka- kuin yksityisjahtina.

Pöntötys

Pöntötystä jatketaan alueille, joissa niitä ei vielä ole. Pöntötystä toteutetaan yhdessä Petäjaveden Luonto ry:n kanssa. Kouluille järjestetään pönttöpäiviä tarpeen mukaan.

Ruokinnan suunnittelu ja toteutus

Ostetaan heinää pienpaaleissa talven ruokintoja varten. Hirvijaos toteuttaa pienten hirvieläinten ruokintaa omatoimisesti metsästysalueillaan. Yksittäiset jäsenet ylläpitävät omia ruokintakohteita. Ilvesten lisääntymisestä johtuen ruokintapisteverkon tulisi olla kattava, jolloin pienet hirvieläimet voivat väistää ruokailemaan viereiselle ruokinnalle vaaran uhatessa.

Telkänpönttöön on emo saanut pyörytettyä muutaman munan. Kuvat Keijo Ekman.

Riistavahinkojen estäminen

Pidetään huolta, ettei houkutella hirvieläimiä ruokkinnoilla ja nuolukivillä valtateiden varteen. Osallistutaan aktiivisesti SRVA -toimintaan.

Riista- ja peltokolmiot

Lasketaan kaikki neljä riistakolmiota, niin kesällä kuin talvella.

Vesilintulaskennat

Lasketaan kaikki 36 laskentapistettä kolme kertaa kesässä, ja pyritään löytämään vielä lisää laskentakohteita niille kunnan alueille, joissa niitä ei vielä ole.

Muut laskennat

Hirvijaosto kirjaa jahdin aikana hirvihavainnot Oma riistaan ja seuraa muutenkin aktiivisesti pienten hirvieläinten kannan kehitystä. Ilmoitetaan suurpetohavainnot aktiivisesti petoyhdysmiehelle, joka kirjaa ne Tassu-järjestelmään.

Muu riistan seuranta

Petäjaveden riistanhoitoyhdistyksen toimesta toteutetaan kevään pesintäaikaan laaja kameraseuranta maassa pesivien riistalintujen pesillä, ja joillain telkän pöntöllä. Näillä seurannoilla pyritään selvittämään pesätuhojen aiheuttajat.

Havaintoja riistakannan tilasta

Luonnossa liikuttaessa seurataan aktiivisesti riistakannan tilaa ja kehitystä. Muutenkin seurataan luonnossa tapahtuvia muutoksia ja niiden vaikutusta erilaisten eläinten ja lintujen elämään.

Kenneljaoston toimintakertomus vuodelta 2025

Siiri Jutila

Koetoiminta

Annoimme maastoja käyttöön Keski-Suomen ajokoirayhdistys ry:lle kettukilvan idän valinta -kokeeseen. Maastoja on annettu myös hirvenhaukkukokeita varten. Koetoinnassa menestystä tuli parhaiten Vihatin Ukolle, joka saavutti 3x VOI 1. (omistaja: Kimmo Koivikko).

Näyttelyt

Näyttelyissä parhaiten menestyi seuran koirista suomenpystykorva Lyyrapyrstön Isla, joka saavutti tuloksen JUN ERI JUK 1.(omistaja: Elisa Lehti).

Tuomaritoiminta

Seuran jäsenet osallistuivat hirvenhaukkukokeiden tuomarointiin sekä ketunajokokeiden tuomarointiin.

Erityismaininnat ja/tai huomioitavat

Petäjaveden Erämiesten vuoden koira tittelin saavutti:

Vihatin Ukko 21p (omistaja: Kimmo Koivikko) Kierroksen Pirkko 10p (omistaja: Ari Mikola, Keijo Ekman) suomenpystykorva Lyyrapyrstön Isla 9p (omistaja: Elisa Lehti) Jummi-Jammin Rey 2p (omistaja: Pekka Tuominen).

Yleistä toiminnasta

Seuran koiria on esitelty nuorille metsästyksestä kiinnostuneille. Pelastuskoiraharrastajat kävivät harjoittamassa toimintaansa seuran maastoissa. Seuran koirat ovat osallistuneet aktiivisesti Petäjaveden rhy: n SRVA -toimintaan ympäri vuoden.

Kenneljaoston toimintasuunnitelmia vuodelle 2026

Koetoiminta

Annamme maastoja erilaisten kokeiden käyttöön. Autamme mahdollisissa järjestelyissä. Kannustamme seuran jäseniä toimimaan tuomareina.

Näyttelyt

Järjestämme koirien näyttelyharjoituksia kevään aikana. Kannustamme jäseniä osallistumaan näyttelytoimintaan koirineen.

Tuomaritoiminta

Kannustamme tuomarioikeuksia omaavia jäseniä osallistumaan tuomaritoimintaan sekä ohjaamaan uusia tuomareita/harjoittelijoita.

Koulutukset, harjoitukset tai muut jäsenille suunnitellut tilaisuudet

Järjestämme yhdessä Petäjaveden rhy:n kanssa pienpetojen metsästyskoulutuksen (ensimmäinen koulutus pidetty). Jatkamme myös vesityökokeiden harjoituksia. Järjestämme tulevana syksynä jälkiharjoitusillan. Tarpeen mukaan esitellään eri rotuisia metsästyskoiria.

Muut suunnitelmat

Otetaan vastaan ja järjestetään jäsenten toiveiden mukaista ohjelmaa.

Ampumajaoston toimintakertomus vuodelta 2025

Joonas Nokelainen

Ampumarata ja sen huolto

Petäjaveden Erämiehet osallistui kiittävästi rhy:n järjestämiin ampumaradoilla järjestettäviin talkoisiin. Radat ovat hyvässä kunnossa. Haulikkorataa ja hirvirataa on päivitetty vuoden 2025 aikana.

Ampumarjoitukset

Radat ovat rhy:n jäsenten omatoimisessa käytössä. Petäjaveden Erämiehet ja Petäjaveden rhy järjestivät yhteistyössä ammuntaa harrastaville naisjäsenille 3 ohjattua vuoroa 2025 kesällä. Junioriampujia ohjailtiin pyydettäessä.

Kilpailutoiminta

Haulikon pitäjänmestaruuskilpailut

1. Juha Savolainen 22
2. Jonne Ylennysmäki 15
3. Perttu Karjalainen 13 U

Hirviammunnan pitäjänmestaruus

1. Pekka Tuominen
2. Juha Savolainen
3. Mikko Jutila

Vuoden metsästysampuja

Pidettiin 2025 syksyllä sovellettu sporting -kilpailu, joka keräsi hyvin väkeä haulikko-radalle.

Tulokset bittiavaruudessa WA -viestien katoamisominaisuuden vuoksi.

Kiuasniemen ampumaradalla harjoituksissa muutama vuosi sitten. Kuva Pentti Valkeajärvi.

Ampumajaoston suunnitelmia vuodelle 2026

Ampumarata ja sen huolto

Osallistutaan aktiivisesti Petäjaveden rhy:n järjestämiin ampumarata talkoisiin. Haulikkoradalle tulossa pienimuotoiset talkoot keväällä. Suurempia operaatioita ei taida olla kummallakaan radalla suunnitteilla.

Ampumarjoitukset ja koulutukset

Harjoituksia ja koulutuksia tarvittaessa.

Kilpailutoiminta

Järjestetään Petäjaveden haulikkoammunnan pitäjänmestaruuskilpailut ja Erämiesten haulikkokilpailut.

Hirvenammunnan pitäjänmestaruuskisaan osallistutaan.

Muuta hauskaa ja erilaista kilpailutoimintaa suunnitteilla. Tästä ilmoitetaan erikseen.

Riistakolmioiden tuloksia

Pentti Valkeajärvi ja Tarmo Ketola

Metsäkanalintujen alhaiset kannat saivat jatkoa vuonna 2025. Kolmiolaskentojen mukaan tehtiin suorastaan pohjanoteerauksia. Urrialla laskentareitille ei osunut yhtään teertä, pyitäkin vain kolme ja metsoja (kukkoja) vain kaksi. Tiheydet sataa hehtaaria kohden olivat metsolla 2,8, teerellä nolla ja pyyllä 4,2. Nämä kaikki ovat Keski-Suomen keskiarvotiheyksiä alhaisempia kuten kuvista nähdään. Hurraata ei huudettu Pengerjoen laskennassakaan. Laskijoiden edestä lähti yksi metso, kaksi teertä ja kolme pyytä. Taitaa olla ennätysheikko tulos sekini.

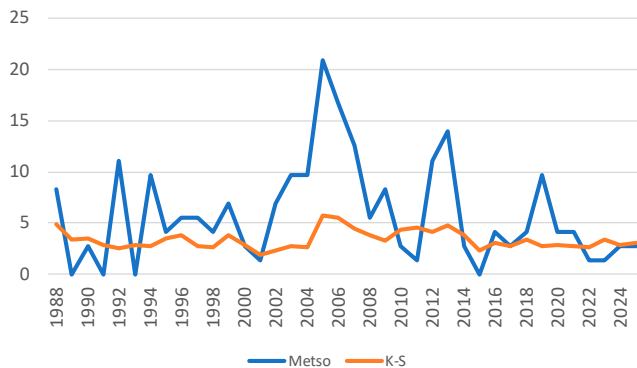
Vuosi 2005 on ollut viimeinen melko hyvä metsovuosi, ja pari muuta sen jälkeen, mutta ne eivät enää näkyneen kovin selvästi maakunnan tilanteessa. Teeren melko vahvat kannat osuvat vuosiin 2006-2014 maakunnan tasolla tarkasteltuna ja osin meidänkin laskennoissa. Kovin merkittävää kehityssuuntaa ei voida havaita, mutta hienokseltaan alavireinenhän tuo trendi on ollut kaikilla lajeilla: metsolla vähiten vaihteleva.

Vaikka teerikanta oli syksyllä 2025 monin paikoin huono ihan jahtihavaintojenkin perusteella, niin tänä keväänä soitimille löytyi yllättävän runsaasti teeriä. Tähän vaikutti harvinaisen aikainen jäänlähtö, jolloin teerikukat hakeutuivat pelloille, soille tai muille aukeille. Teerijärvensuon kopista oli huhtikuun alussa joku laskenut yli 30 ukkoteertä ja toistakymmentä naarasta. Tässä oli selvästi vielä talviparvi koossa, mistä teeret kohta hajaantuivat useille soidinpaikoille. Vapun tienoilla soidinkukkoja tuolla suolla oli vielä toistakymmentä, mikä takasi ihan hyvän soitimen.

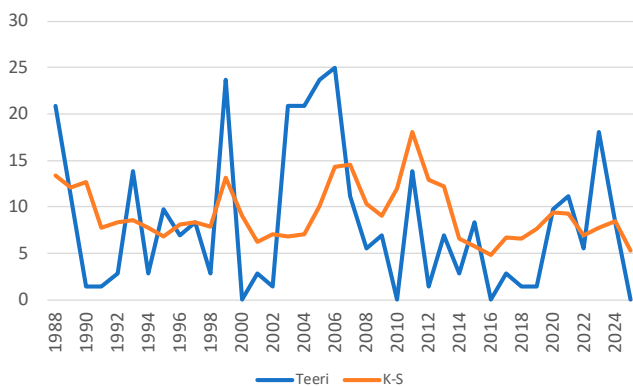

Metsäkauriin makuuksia. Kuva Pentti Valkeajärvi.

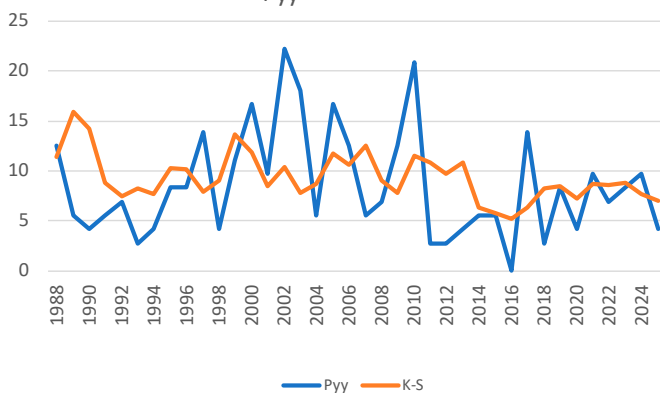
Metso

Teeri

Pyy

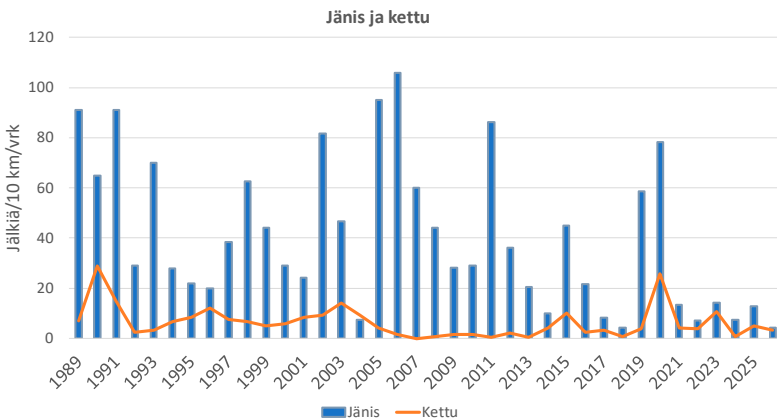

Metso, teeren ja pyyn tiheydet (yks/100 ha) Urrian riistakolmiolla sekä Keski-Suomessa 1988-2025

Poikkeuksellinen talvi 2026, vähäluminen ja kylmä tammi-helmikuu, vaikeutti riista-kolmioiden laskemista taas kerran. Urrian ja Kintauden kolmioreiitit saatiin kuitenkin laskettua. Urrian kolmiolla tehtiin 18 jälkihavaintoa 9 riistaeläimestä 10 kilometriä kohden. Kintaudella vastaava lukema oli 53 merkintää 11 eläimen aiheuttamina. Niistä kaksi oli teeri- ja pyyhävaintoja.

Urrian reitillä tehtiin ennätys jäniksen jälkien vähyydessä. Jälkiä oli yhteensä viidet, 10 kilometrille laskettuna lukemaksi tuli 4,2. Pitkän ajan keskiarvo on 45. Ketun kohdalla menttiin myös alavireisesti ja orava myös. Ehkä laskentaolosuhteet vääristävät tulosta nyt tavallista enemmän, mutta kyllä metsäjäniksen alamäki on tosiasia. Näätäeläinten (näätä, kärppä, lumikko) kannat ovat jälkien perusteella pysyneet viimeiset parikymmentä vuotta selvästi alhaisempana kuin viime vuosituhannella, poikkeuksena vuosi 2011.

Kintauden kolmion korjattu tulos näyttää jänikselle 18 jälkeä/10 km eli monin verroin enemmän. Kettuja kuitenkin vain yksi ja oravia korjattuna tuloksena. Hirviä oli eniten 11/10 km. Kintaudella havaittiin myös peuran, kauriin, rusakon ja ilveksen jälkiä eli varsin monipuolinen kattaus. Jälkienlukutaitoa on siellä ollut Pätysen Villellä ja kump-paneilla.

Jäniksen ja ketun sekä hirven ja näätäeläinten jälkimäärät (kpl/vrk/10 km) Urrian riistakolmiolla 1989-2026.

Koppelon ruokailuhetki. Kuva Pentti Valkeajärvi.

Vesilintulaskentoja kiitettävästi yli 30 kohteella

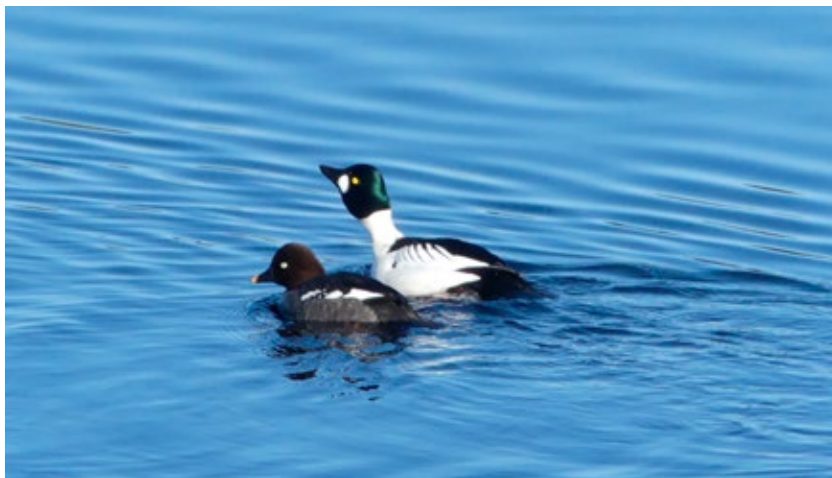
Lauri Ijäs

Vuonna 2025 Petäjäveden laskentakohteilla toukokuussa tehdyt kaksi parilaskentaa ja heinäkuinen poikuelaskenta näyttivät kantojen kasvua. Lajien välillä on kuitenkin selviä eroja. Mukana on laskijoiden tulokset yhteensä 31 kohteelta.

Kevään parilaskennoissa vesilintuja tavattiin keskimäärin 44 % viimevuotista enemmän. Pääosa kasvusta kohdistui puolisukeltajasorsiin, erityisesti sinisorsiin ja taveihin. Sinisorsia laskettiin lähes tuplatan vuoteen 2024 verrattuna, taveja jopa selvästi yli kaksinkertainen määrä ja haapanoitakin 66 % viimevuotista enemmän. Telkkien määrä pysyi ennallaan ja tukkasotkien määrä laski neljänneksen.

Myös poikuelaskennoissa kirjattiin vesilintuja viime vuonna selvästi (53 %) edellisvuotta enemmän. Erityisesti sinisorsa- ja tavipoikueiden suurempi määrä oli positiivista. Kyseiset puolisukeltajat ovat merkittäviä riistasorsia. Haapanan alavire kuitenkin jatkui ja niitä nähtiin kohteilla vähän edellisvuotta vähemmän. Sukeltajasorsista telkkiä ja tukkasotkia oli nyt hiukan aiempaa enemmän. Laskentakohteista Salmijärvillä majavan rakentamalla patoaltaalla oli useita sorsapoikueita, millä oli vaikutusta kokonaistulokseen.

Laskennassa mukana olleet kaksi luonnonravintolammikkoa olivat tänäkin vuonna ainoita paikkoja, joissa tavattiin uhanalaisiksi luokiteltujen haapanoiden ja tukkasotkien poikueita.

Koirastelkällä on yritys päällä. Kuva Lauri Ijäs.

Vuonna 2024 havaittu lintumäärän 25 % lasku korjautui vuonna 2025 ja kannat ovat lähempänä edellisten vuosien tasoa. Pitkään seurannassa olleiden rehevien lintujärvien, kuten Hetteenlammet, Lahnajärvi ja Saarijärvi, osalta tilanne myös koheni hieman, mutta vielä ollaan kaukana parinkymmenen vuoden takaisesta tasosta. Osa poikueista kuoriutui viime vuonna hyvin aikaisin ja ne olivat laskentahetkellä jo hyvin kehittyneitä. Osa kannasta saattoikin lähteä muuttomatalle jo ennen metsästyskauden alkua.

Erämiehet mukana valtakunnallisessa lintuatlaksessa

Vuosi 2025 oli 4. valtakunnallisen lintuatlaksen viimeinen vuosi. Atlaksessa kartoitetaan lintujen levinneisyyttä 10x10 km ruuduissa. Lajikohtaisia tuloksia lintujen levinneisyydestä saadaan lukea vuoden 2026 aikana julkaistavista raporteista. Petäjävettä koskevia atlasruutuja on lähes 10 kpl, joista osa ulottuu suurelta osin myös naapurikuntien alueelle. Keskeisimmät ruudut saatiin kartoitettua erinomaisesti tai hyvin ja näiden alueella metsästysalueemmekin pääosin sijaitsevat. Selvittämisessä monet seuran jäsenet olivat kiitettävän aktiivisesti mukana.

Komea poikue tällä sinisorsaemolla. Kuva Lauri Ijäs.

Pienriistasaalis ja hirvieläinsaalis 2025

Pentti Valkeajärvi

Erämiesten jäsenet onnistuivat saamaan ilmoitusten mukaan 427 riistaeläintä seuran alueilta. Kaikestaan Petäjävedeltä ja muualta pyydettiin 754 eläintä. Seuran alueilta saalis väheni edelliseen vuoteen verrattuna 15 % ja kaikkiin alueisiin 8 %. Kolmen kärki, sepekkyyhky, supikoira ja heinäSORSA, säilyi samana. Myös telkkiä ammuttiin saman verran, mutta taveja vain puolet edellisestä vuodesta. Saalis- ja muut toimintatiedot saatiin 104 jäseneltä. Kovasti on petraamisen varaa palautuksissa.

Teerisaaliin romahdus on todella merkittävä. Vain 9 koirasteertä ilmoitetaan saadun, kun edellisenä vuonna niitä tipahti 17. Teerinaaraita näytetään säästetyin, sillä kumpakin vuotena saatiin vain kolme lintua. Pyysaaliin vähäisyyttä, kaksi seuran mailta, ei meinaa käsittää. Niiden ppyyntiin ei juurikaan erikoistuta; ammutaan jos kohdalle osuu.

Vähäistä metsokantaa ei verotettu lainkaan seuran alueella, mutta yksi ilmoitetaan saadun muualta. Vähät metsot pitävät pintansa, eikä kaikki eivätkä raaski niitä ampuakaan.

Supikoiraasalis kasvoi 22 % seuran alueilla ja muuallakin jonkin verran. Minkinpyynti näyttää tehostuneen kovasti, sillä kokonaissaalis (17) kolminkertaistui. Pisteitä loukutajille. Myös mäyräsaalis kasvoi huomattavasti.

Taulukko. Erämiesten riistasaalis vuonna 2025.

Laji	Kaikki alueet	Vain seura
Sepelkyyhky	244	145
Supikoira	134	70
HeinäSORSA	85	58
Jänis	42	30
Kettu	25	23
Varislinnut	46	20
Rusakko	35	19
Mäyrä	40	9
Teeriurossaalis	17	9
Majava	12	9
Minkki	10	7
Näätä	9	7
Hirvi	17	6
Tavi	7	4
Telkkä	6	4
Teerinaaras	4	3
Pyö	5	2
Valkohäntpeura	4	1
Metsäkauris	4	1
Riekko	2	0
Koppelo	2	0
Haapana	2	0
Metso	1	0
Orava	1	0

Saalis jakautui melko samanlaisesti alueiden kesken kuin aiemminkin. Jäniksistä valtaosa saatiin Urrialta, Liisanperältä ja Jussilanperältä. Rusakot ammuttiin Pengerjoelta ja kirkonkylältä. Sepelkyyhkyistä 40 % putosi Liisanperällä ja Pengerjoellakin onnistuttiin hyvin. Vähäisestä teerisaaliista suuri osa saatiin Liisanperältä. Sorsista valtaosa saatiin kirkonkylältä, Urrialta ja muualta Petäjäviedeltä.

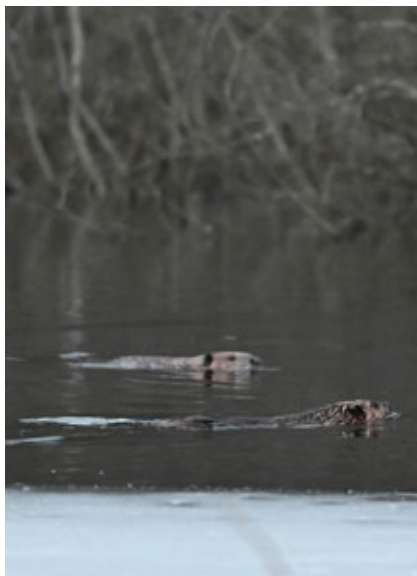
Majavakanta on vahvistunut voimakkaasti. Niiden pesiä ja patoja löytyy hyvin monista Petäjäveden joista ja puroista. Ei ihme, että saalis on edellisestä vuodesta kolminkertaistunut. Urrialta ja Pengerjoelta enimmäkseen lattahännät on pyydetty. Ketut on saatu laajalta alueelta, eniten Pengerjoelta ja kirkonkylän tuntumasta. Supikoiran kohdalla Muu Petäjävesi nousee ykköseksi Jussilanperän ja Pengerjoen ollessa myös vahvaa pyyntialuetta.

Mäyrä on tunkenut itsensä supikoirille viritettyyn loukkuun. Kuva Pentti Valkeajärvi.

Tällaisia huonokarvaisia tai kapisia kettuja tavattiin useita viime talvelta. Ketun kuvasi Mikko Jutila, joka toivoo ilmoituksia, jos tällaisia kettupoloisia havaitaan. Ne olisi hyvä poistaa luonnosta.

Amerikanmajava on saanut haitallisen vieraslajin statuksen. Metsästyskohteena se on monille vielä uusi kokemus. Padon kuvasi Mikko Jutila ja itse otukset Risto Jutila.

Telkän pöntöt ja pesinnät

Keijo Ekman

Olen useiden vuosien ajan rakennellut telkille ja muille kolopesijöille pönttöjä. Tässä muutamia huomioita telkkään liittyen.

Aluksi tein pöntöt raakalaudasta, mutta totesin niistä tulevan sen verran raskaita, että niitä oli hankala yksin saada paikoilleen. Aloin tekemään pöntöt rakennustyömaalla kertaalleen käytetyistä 12-15 mm:n havu- tai koivuvanerista, koska niistä tuli paljon kevyempiä. Vanerista tehtäessä on vain muistettava jollain konstin karhentaa pöntön lentoaukon alapuoli pöntön sisältä, että poikaset pääsevät kiipeämään pöntöstä. Itse toteutan tämän kappasirkkelillä sahaamalla ikään kuin tikapuut pönttöön.

Telkänpönttöön on myös muistettava laittaa valmiiksi noin 5 cm pehmikettä pohjalle ennen paikoilleen laittoa. Tähän tarkoitukseen käy kutterinlastu, kompostikuivike tai kuiva turve. Myös sahanjauho sopii, kunhan se ei ole ihan hienojakoista.

Mitä sitten olen huomannut itse pönttöjen asetelusta paikoilleen. On muistettava, että telkkä on loispesiä, joka munii herkästi toisten telkkien pönttöihin, jos ne ovat liian lähellä toisiaan. Telkkä hylkää pesän helposti, jos se huomaa pönttönsä loisituksi. Pönttöjen etäisyys toisistaan olisi oltava muutamia satoja metrejä.

Ethän häiritse minua etkä minua. Kuvat Keijo Ekman.

Pöntöt olen myös asettanut sille korkeudelle, että yletyn ottamaan selfien pöntön sisältä ja toteamaan pesinnän. Tältä korkeudelta eivät pesästä lähtevät poikasetkaan loukkaannu, kun vielä varmistaa, ettei alla ole kivikkoa. Useimmiten telkän kiinnostuksen pönttöä kohtaan näkee jo siitä, että lentoaukon reunoissa ja pöntön etuosassa on telkän untuvia.

Olen vienyt pönttöjä hyvinkin karuille lammille olettaen telkän niillä viihtyvän. Seurannoissa olen kuitenkin huomannut, ettei läheskään kaikilla ihmissilmälle hyvillä lammilla telkkä jostain syystä pesi.

Nyt olenkin tehnyt niin, että niitä pönttöjä, joissa ei seurantani aikana viiteen kevääseen ole telkällä pesää ollut, olen alkanut siirtämään isojen vesistöjen rannoille. Olen valinnut sellaisia ennestään pöntöttömiä rantoja. Näihin siirrettyihin pönttöihin olen saanut telkkiä pesimään, mutta myös lieveilmiönä naakan pesintöjä, jopa yhden oranpesänkin. Jos ranta ei ole kovin pusikkoinen ja lentävällä telkällä on hyvä näköyhteys syvemmälle metsään, niin olen laittanut pöntön hyvinkin kauas rantaviivasta. Näissä pöntöissä pesätuhot ovat havaintojeni mukaan selvästi pienemmät kuin rantaviivalla olevissa pöntöissä.

Harmittavan usein kuitenkin hyvin alkaneet pesinnät tuhoutuvat ja useina keväinä samoissa pöntöissä. Tällöin voi yrittää suojata pönttöä pellittämällä pönttöpuun runko pöntön alapuolelta, mutta nädältä tämäkään ei suoja, jos muita puita on niin lähellä, että se pääsee puittamaan ja pöntön yläpuolelta pesän tuhoamaan. Kahtena keväänä Repolan kämpän saunalammen pönttöön on telkkä pesinyt, mutta kumpanakin kertana pesä on tuhoutunut. Jos telkkä vielä pesii siihen pönttöön, laitan kameraseurannan syyllisen selvittämiseksi.

Varislintujen osuutta telkän pesien tuhoajana en osaa arvioida, mutta maassa pesivien lintujen osalta varislinnut ovat iso tekijä tuhojen osalta. Usein vesilintujen pari- tai poikuelaskentojen yhteydessä olen tähän törmännyt. Olen rosvon useamman kerran yllättänyt itse teossa muna tai poikanen nokassa. Sitä en osaa sanoa, minkä linnun muna tai poikanen on ollut kyseessä, kun en kaikkia tunnistanut.

Kaikesta huolimatta kannusta jäseniä tekemään telkille ja muille kolopesijöille pönttöjä ja viemään niitä luontoon. Ohjeita ja mittoja eri kolopesijöiden pönttöjen tekoon löytyy netistä, ja on muistettava, ettei pöntön oikea koko ole milleistä kiinni, ei luonnonkolotkaan aina ole just oikean kokoisia ja silti niissä linnut pesivät. Esimerkiksi olen löytänyt muutamia onnistuneita talitiaisen pesiä telkänpöntöistä.

Näillä pöntötys-, kosteikko- ja SRVA-hommilla me metsästäjät osoitamme ulkopuolisille, että harrastuksemme on todella monipuolista luonnonhoitoa.

Hyttisuon kosteikon rakentaminen

Ville Pätynen, yksi rakentamisessa mukana olleista.

Hyttisuon kosteikko suunniteltiin alun perin Sotka-hankkeena. Hanke toteutettiin yhteistyössä Kuivasmäen Metsästysseuran, Petäjaveden Erämiehesten sekä Petäjaveden riistanhoitoyhdistyksen kesken. Erityiskiitos hankkeesta kuuluu tietenkin metsänomistajalle Veikko Sipilälle, joka mahdollisti hankkeen toteutumisen. Hankkeen toteutuksen kustannuksia rahoittivat Metsä-Group sekä Suomen metsäsäätiö.

Hanke toteutettiin vuonna 2025. Ensin raivattiin tulevan kosteikon alueelta vesakkoa raivaussahoilla. Kesällä tehtiin varsinaiset kaivutyöt, joissa vanha laskuoja tukittiin sekä rakennettiin pato laskuojan kohdalle. Veden pinnan säätelyä varten suunniteltu säätöpato asennettiin hieman eri kohtaan kuin suunnitelmassa, jotta patolaite saatiin kantavalle maapohjalle. Akkapuroon tehtiin pohjapato, joka ohjaa vettä kosteikolle. Näin ollen kosteikon vesitilanne saadaan pysymään tasaisena. Tulva-aikaan vettä menee myös Akkapuroon ns. ylijuoksutuksena. Kosteikko toimii myös vesiensuojeluratkaisuna Akkapurosta tuleville vesille.

Keväällä 2026 rakennettiin kosteikon eteläreunalle lintutorni. Kuivasmäen Metsästysseura sekä Petäjaveden Erämiehet rakensivat tornin talkoilla. Materiaalikustannuksiin osallistui Petäjaveden riistanhoitoyhdistys. Lintutorni on vapaasti käytettävissä kaikille luonnossa liikkujille.

Hyttisuolle kuljetaan Kuivasmäen vanhan urheilukentän kohdalta lähtevän metsäautotien kautta. Risteyksiin rakennetaan vielä opaskyltit. Kosteikon parkkipaikalla on opastaulu. Lintutornille on parkkipaikalta noin kolmen sadan metrin kävely. Lintutorni on jo merkattu virallisiin karttoihin.

Lintutornilla pidettiin viralliset avajaiset 8.5.2026 osana valtakunnallisia Kosteikkokarnevaaleja. Tapahtuman järjesti Elinvoimakeskus. Tapahtuman aikaan havaittiin jo useampia vesilintuja, ja jokunen viikko myöhemmin jo ensimmäinen heinäorsapoi-kue.

Hyttisuon kosteikon reunapusikot ovat vielä raivaamatta, mutta jo nyt allas houkuttelee vesilintuja. Kuva Lauri Ijäs.

Hyttisuon kosteikon avajaisissa toukokuussa 2026 oli kymmeniä ihmisiä nauttimassa maisemasta ja virvokkeista. Hankkeesta kertoivat Keijo Ekman, Inka Vesala ja Ville Pätynen. Kuva Pentti Valkeajärvi.

Oravakoirasta linnunhaukkuja – metsästäjäurani alkuvaiheet

Pentti Valkeajärvi

Luonto ja linnut ovat kiinnostaneet minua lapsesta saakka. Muuttolinnuista tein listaa jo varhain ja rastaita riitti Kettulanmäen juurella heti pihapiiristä alkaen. Niiden pesillä kävin kavereitten kanssa. Ei me pesiä hävitetty, mutta munia kerättiin ja puhallettiin tyhjiksi. Ilmakivääriin saatuaani ammuin rastaita, siihen suorastaan kehoitettiin – senkin mansikkavarkaat.

Isällä oli pienoiskivääri, Champion-merkkinen salonkikivääri. Isä oli sillä joskus oravia ampunut, mutta ei enää 1950-luvun lopulla. Metsästäviä enoja oli useita, ja heidän juttujaan kuuntelin innokkaasti. Mutta tärkein oli Pekka-setä, joka metsästi etenkin oravia. Olin mukana muutamana vuotena lähinnä saaliin ”kantajana”. Mummolan seinällä roikkui pitkäpiippuinen mustaruuti-Husqvarna, joka pääsi siinä pyynnissä näyttämään tehonsa. Paukut Pekka latasi itse, seurasin vierestä. Oravapaukuissa oli vähemmän ”ytyä” kuin lintupaukuissa.

Joulukuun hämärässä kiersimme mummolan lähitienoon kuusikoita ja haukulle päästiin tuon tuostakin. Eipä juurikaan ollut aukkoja metsissä. Aluksi koirana oli karjalan-karhukoira muistuttava mustanpuhuva Nakse, myöhemmin pystykorvan näköinen Peni. Kymmenkunta oravaa parhaimmillaan päivässä pudotimme.

Isän piekkarilla pääsin oikeasti metsälle heti 15-vuotiaana 1961. Aluksi ammuskelin varislintuja ja rottia pihapiiristä ja kaatopaikalta. Kunnon metsäretkiä aloin tekemään lapsuudenkaverini Nurmen Esan kanssa. Esa oli saanut rinnakkaisluvan isänsä haulikkoon.

Tyypillistä teerimaisemaa suoviljelyksen reunamilla Koskenpään Sahloisissa. Joitakin teeriä näiltä kohdin tipautin, en kuitenkaan kauraseipäiltä. Omasta albumista, kuvaa- ja en muista.

Aamuvarhaisesta lähtien kuljimme pienoiskivääriä ja haulikkoa ulkoiluttaen yleensä Kettulan ja Rajalammin välimaastossa. Ruutikellarinmäessä, joka on nykyään Halkokankaan asuinalue, oli usein metsoja ja pyitä, mutta eihän meillä ollut kunnan takia. Kunhan käveltiin, eikä me saatu ensimmäisenä syksynä yhtään riistalintua.

Pienoiskiväärillä ammuin kaikestaan muutaman oravan ja haulikolla vähän useamman. Kymmenkunta oravannahkaa vein kerran leimattavaksi nimismiehen kansliaan, joka sijaitti tuolloin siinä talossa, jossa Ekmanin Keijo nyt asuu.

Upouuden haulikon sain käteeni 20. elokuuta muutamaa tuntia ennen sorsajahdin alkua. Se on rinnakkaispiippuinen 16 kaliiberin Sauer & Suhl ja palvelee edelleen. Se oli juhlapäivä. Koelaukaukset ammuimme mummolassa Pekan kanssa ladon seinään ja sen jälkeen hipsimme pikimmiten läheisille pienille järville ja lammille sorsia etsimään. Etukäteistietoa niistä ei ollut eikä myöskään kokemusta lentoon ampumisesta.

Ensimmäiseltä järveltä ammuin veneestä lentoon ensimmäisen telkkäni, mikä tuntui jo hienolta. Siirryimme seuraavalle kohteelle eli Rajalammin vajaan kilometrin päähän. Lähestyimme lampea varovasti yhtä ojanpiennarta pitkin. Huomasimme rannassa sinisorsapoikueen, joka ryöpsähti siinä samassa lentoon. Tulitin molemmilla piipuilla, ja yksi sorsa tipahti lampeen. Hurraa, meiltähän tämä käy.

Emme lähteneet uimasille. Tuumimme, että tuuli tuo saaliin rantaan aamuun mennessä. Niinpä hyvissä ajoin seuraavana aamuna kävelin lammelle ja lähestyi varovasti samaa reittiä. Ja kuinkas kävikään. Taas lähti sorsaparvi samasta paikasta, ja taas tipautin yhden. Samat linnut olivat ilmeisesti palanneet kotilammelleen. Ja mikä myös mukavaa, eilen ampumani sinisorsa oli ajautunut rantaan poimittavaksi. Tällaisia jahtireissuja ei unohda.

Rajalammen rantaa 2018. Nimensä mukaisesti lampi on Petäjäveden ja Jämsän rajalla. Kuva Pentti Valkeajärvi.

Petäjäveden kirkonkylän vesillä olen käynyt aika vähän sorsia jahtaamassa. Rajalammilta olen yhden telkän ampunut ja Kirrinjärven perukasta joitakin. Se oli hyvä paikka ennen rantojen mökittymistä ja tietenkin Kelvenjärvi. Se oli kyläläisten suosiossa. Muutaman kerran kävin siellä, mutta en viihtynyt. Porukkaa oli aivan liian paljon, haulit viuhuivat ympärillä ja noutava koirakin olisi ollut tarpeen.

Sorsien perässä olen kierrellyt eniten Urrianperän järvien ja lampien rauhassa, Erämiesten mailla. Vielä vuosituhaten vaihteessa siellä oli paljon enemmän sorsapoi-
kueita kuin nykyään. Kuriositeettina eräs Hollannissa rengastettu tavi, jonka metsäs-
tyskaveri ampui Mömmölamasta 1970-luvulla. Ainoan jouhisorsani olen ampunut Oratilta.

Ensimmäisen metsoni ammuin syksyllä 1962 mummolan lähetytyiltä Sahloisista. Kävelin haulikko valmiudessa suojuotin reunaa, kun ukkometso rymisteli lentoon tiheästä ryteiköstä ison kiven juuresta. Siihen lähtöryminään sain sen pudotettua. Olihan se melkoinen elämys. Sen kanssa sitten kävelin mummolaan, jossa väki oli perunannos-
tossa. Hymy oli herkässä, puolin ja toisin.

Tuossa vaiheessa mukanani ei vielä ollut Peniä, mummolan sekarotuista oravakoira. Mutta päätin kokeilla, olisiko siitä apua ja saisiko siitä vielä lintukoiran. Ikää oli vasta viittisen vuotta. Tuskastuttavan lähihakuinen se oli, kun pyöri aivan jaloissa. Haukkuja tuli tuon tuostakin, mutta oraviahan ne olivat. Aloin lähestyä hyvätuntuisia lintupaik-
koja niin, että koira meni varmasti edellä, etten itse karkota lintuja. Usein näin, mihin puuhun lintu nousi sen edestä. Sillä tavoin, kun tilanteita tuli, se alkoi vähitellen päästä juonesta kiinni. Mutta ei se oravia kuitenkaan unohtanut.

Ensimmäisen ukkometson ammuin Penille 1965. Seuraava vuosi 1966 on ollut minun metsästyshistorian linturikkain vuosi. Useita metsoja ja muuta syötävää riistaa kertyi mukavasti, likimain joka reissulla. Lintuja oli todella runsaasti. Sen jälkeen kanalinnuilla on ollut enemmän tai vähemmän alamäkeä, hetkellisiä nousuja lukuun ottamatta.

Penin ja minun ensimmäinen koppelo 1964 ja Laitisen Taunon Humulta ampumani jänis 1965. Pekka-setä ja Tauno ottivat kameraani kuvat.

Ikimuistoisia retkiä on monia ja vanhat valokuvat kirkastavat muistoja. Kuten eräskin syysaamu 1963, kun olimme kyläilemässä tätini luona Korpilahden Hirvimäessä. Tätini mies Taito ampui aluksi haukusta metson ja teeren, vähän myöhemmin minä pyyn ja lehtokurpan ja yhteislaauksella saimme vielä sinisorsan. Viisi eri lajia sama aamuna, harvemmin sattuu.

Erämiesten jäseneksi pääsin vuoden 1965 vaiheilla. Seuran maita hyödynsin alkuun lähinnä jänisjahdin kautta Kettulan Tarmon ja Pekan kaveria

Teerijärvensuon lähellä ns. neljän tien risteyksessä kolmen riekon kanssa 1973 ja Jeri Teerijärven rannalla samoihin aikoihin. Kuvat Lauri Ijäs ja Pentti Valkeajärvi.

sekä Laitisen Taunon kanssa, joilla oli ajokoirat. Linnunmetsästykseni painottui Urrianderälle 1970-luvun alusta lähtien, jolloin minulla oli omakin suomenpystykorva Jeri. Siitä ei kuitenkaan tullut hyvää haukkujaa.

Seurakunnan mailla oli jo ennestään laajoja aukkoja, mutta nyt alettiin hakata Teerijärvensuon ympäristön vanhoja kuusikoita. Metsot kaikkosivat Tuohimäen perukoille, mutta avoimessa ympäristössä riekko viihtyi ja teeriparvet olivat isoja. Se oli riekkokannan viimeinen runsaamman kannan vaihe täällä ja koko Keski-Suomessa. Monia hauskoja jahtitilanteita koimme Laurin kanssa erityisesti ns. neljän tien risteyksen vaiheilla. Vuonna 1973 satuimme kymmenpäiseen poikueeseen, josta tipautimme kolme lintua. Viimeisen riekkonni ammuin niistä maisemista 1983. Vuosituhannen vaihteessa riekko rauhoitettiin.

Olen pysynyt pienriistan metsästäjänä. Kanalinnut ja varsinkin metso on minun juttuni, myös tutkimusten kautta. Vuosikymmeniin en ole kuitenkaan ampunut yhtään metsoa.

Vaikka aika kulta muistot, niin pessimismi meinaa vallata, eivätkä lintukantojen seurantaluloksetkaan kovin rohkaisevia ole. Takavuosien hyvistä lintukannoista Keski-Suomessa voidaan aina haaveilla, mutta ainakin metson osalta se jääneeikin vain haaveeksi.

Lindholmin Pekka ampui rusakon Ruoppaan pellon reunasta jouluaattona 1965. Tarmo, Pentti ja Siro-koira seuraavat vierestä. Rusakko oli tuolloin vielä aika harvinainen riistäeläin. Kuva Pentin albumista.

Sinisorsat, kalatiiran, sepelkyyhkyt ja auringonnousun kuvasi Pentti Valkeajärvi.

**HYVÄÄ KESÄÄ
KAIKILLE**

